Súd:	Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka:	13C/272/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu:	8814203945
Dátum vydania rozhodnutia:	28. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	Mgr. Anna Monoková
ECLI:	ECLI:SK:OSVT:2022:8814203945.39

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudkyňou Mgr. Annou Monokovou v právnej veci žalobcu: X. N. D. C., C.. XX.X.XXXX, S. A. C. D., O. X. B. XX/X, L. O. U., zast. Advokátska kancelária JUDr. Stanislav Kaščák, s.r.o., so sídlom Ulica 1. mája 1246, Vranov nad Topľou, IČO: 47 245 034 proti žalovanému: Q. C. J., C.. XX.X.XXXX, S. A. C. D., Č. XXX/XX, L. A. U. o určenie náhradu škody a o ochranu osobnosti takto

r o z h o d o l :

Žalovaný j e p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 15.000 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Žalobcovi p r i z n á v a vo vzťahu k žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške náhrady trov konania bude rozhodnuté osobitným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa pôvodne podanou žalobou domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy titulom náhrady škody a náhrady nemajetkovej ujmy spolu v sume 27.040,02 eur a náhrady trov konania. Žalobu odôvodnil tým, že je osobou poškodenou trestným činom žalovaného, nakoľko dňa 19.5.2012 v čase asi o 18,40 hod. vo Vranove nad Topľou, vonku v záhradnej reštaurácii zvanej Hostinec u Williho na Čemernianskej č. 118/55 po predchádzajúcom slovnom nedorozumení počas hrania kartovej hry žalovaný napadol žalobcu a to tak, že ho otvorenými dlaňami a päsťami rúk viackrát udrel do oblasti hlavy a ľavého oka, pričom mu spôsobil poranenia ľavého oka a jeho okolia a to pomliaždenie a krvnú podliatinu - modrinu hornej a dolnej mihalnice, zakrvácanie očnej - bulbárnej - spojovky, dilaceráciu (roztrhnutie) rohovky s prolapsom dúhovky a stratou vnútroočných štruktúr, zakrvácanie do sklovcovej dutiny a do priestoru cievovoky a zlomeninu vnútornej steny očnice vľavo s dobou liečenia a práceneschopnosti pol až trištvrte roka, za ktorý skutok bol žalovaný uznaný vinným zo spáchania trestného činu úmyselného ublíženia na zdraví a bol mu uložený podmienečný trest odňatia slobody v trvaní 2 roky a 3 mesiace s podmienečným odkladom na skúšobnú dobu 2 roky a 6 mesiacov a to rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou zo dňa 18.4.2013 sp. zn. 12T/220/2012, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 23.4.2014 sp. zn. 5To/15/2014. V ďalšom uviedol, že dôsledkom trestného činu žalovaného stratil ľavé oko, ktoré mu bolo dňa 10.10.2013 operačným zákrokom vybrané, nakoľko aj napriek absolvovaným liečeniam úplne stratil schopnosť vidieť na poškodené oko a operačné vybratie oka prikázali lekári z dôvodu, že to bol poškodený a nefunkčný orgán, ktorý mohol zhoršovaním svojho stavu spôsobiť žalobcovi aj ďalšie zdravotné komplikácie. Ďalej uviedol, že v trestnom konaní vedenom voči žalovanému bola priznaná žalobcovi aj náhrada škody na zdraví, ktorá spočívala v náhrade za bolestné, ktoré bolestné mu bolo priznané na základe znaleckého posudku B.. U. A., ktorý znalecký posudok vypracoval pre potreby trestného konania a bolestné určil v počte 210 bodov, čo pri hodnote bodu 15,72 eur predstavuje 3.301,20 eur. Táto škoda bola žalobcovi právoplatným rozsudkom priznaná. Okrem bolestného má však nárok aj na náhradu škody na zdraví spočívajúcu v náhrade za stratu spoločenského uplatnenia v zmysle § 4 a násl. zákona č. 437/2004 Z.z.. Za účelom stanovenia výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia požiadal toho istého znalca o vypracovanie

znaleckého posudku na určenie výšky sťaženia spoločenského uplatnenia. Teda znalec vypracoval znalecký posudok na určenie výšky sťaženia spoločenského uplatnenia, podľa ktorého žalobca utrpel sťaženie spoločenského uplatnenia klasifikované ako enukleácia očnej gule pri možnosti použitia bežnej protézy u muža 100 bodov položka 268a a pod položkou 269 strata zraku za 650 bodov, teda spolu za sťaženie spoločenského uplatnenia 750 bodov, čo v spojení s § 5 ods. 2 zákona pri hodnote bodu 15,72 eur predstavuje celkovú sumu 11.790 eur. Príslušenstvom tohto nároku je aj náhrada nákladov účelne vynaložených na uplatnenie nároku a to náklady za znalecký posudok tak ako tieto boli znalcom vyúčtované v sume 250,02 eur. V ďalšom uviedol, že náhla strata ľavého oka žalobcu zanechala aj vážne poškodenie jeho osobnosti. Na základe trestného činu žalovaného došlo k neoprávnenému zásahu do osobnosti žalobcu. Následky konania žalovaného zasiahli do intímnej sféry žalobcu takým spôsobom, ktorý trvale narušil jeho osobný aj rodinný život. Žalobca pred trestným činom vykonával prácu ako SZČO, predával na tržnici vo Vranove nad Topľou. Po trestnom čine musel ukončiť svoje záľuby (najmä čítanie, turistika, návštevy dcéry v S., návšteva kina, návštevy plesov a podobne), musel prestať pracovať. Zo žalobcu sa stal samotár, úplne uzavretý človek, ktorý nikde z bytu nechce ani vychádzať, nakoľko sa strašne za svoj výzor hanbí, má pocit veľkej hanby a ostychu pred ľuďmi. Takéto niečo nebolo u žalobcu predtým ani mysliteľné. Pred trestným činom žalovaného žalobca bol človek družný, veselý, obľúbený v spoločnosti, rád sa stretával s priateľmi, rekreačne aj športoval a to rekreačnú a kondičnú turistiku. Po poškodení zdravia zapríčinením žalovaného aj táto záľuba žalobcu skončila. Uviedol tiež, že žalovaný sa za svoje konanie žalobcovi ani raz do podania žaloby neospravedlnil, lenže ani samotné ospravedlnenie by nepostačovalo na odstránenie negatívnych dopadov jeho činu a nakoľko uvedený zásah predstavuje v značnej miere zníženie dôstojnosti a vážnosti žalobcu v spoločnosti, požaduje náhradu nemajetkovej ujmy v sume 15.000 eur, ktorá suma nie je vyjadrením ceny ľudského oka, ale je primeranou náhradou ujmy, ktorú utrpel žalobca a ktorú bude po celý zvyšok svojho života pociťovať. Keďže obidva nároky, nárok na náhradu škody ako aj na ochranu osobnosti vznikli na základe jednej udalosti - trestného činu ublíženia na zdraví s následkom straty ľavého oka žalobcu, ktoré s úmyselným konaním zavinil žalovaný. Obidva uplatňované nároky pochádzajú z jednej udalosti, sú neoddeliteľne spojené s jednou udalosťou, uplatňuje si žalobca v jednej žalobe a teda na nároku na náhradu škody za sťaženie spoločenského uplatnenia sa domáha náhrady v sume 11.790 eur a na nároku na ochranu osobnosti sa domáha náhrady nemajetkovej ujmy v sume 15.000 eur a na príslušenstve - nákladov účelne vynaložených na uplatnenie nároku sumy 250,02 eur. V ďalšom citoval ust. § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka ako aj ust. § 442 ods. 1, § 444., § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka a ďalej ustanovenia zákona č. 437/2004 a to § 4 ods. 1, § 5 ods. 1, § 2 ods. 3 písm. c) ako aj § 11,§ 13 ods. 1, § 13 ods. 2 a § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka.

2. Žalovaný žiadal žalobu zamietnuť s poukazom na to, že v trestnom konaní bola žalobcovi škoda uhradená a rovnako žiadal zamietnuť žalobu v časti o náhradu nemajetkovej ujmy.

3. Vo veci už súd rozhodol rozsudkom zo dňa 23.6.2016 a to tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovel s tým, že o trovách konania rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Krajský súd v Prešove rozsudkom zo dňa 26.8.2019 sp. zn. 2Co/131/2018 potvrdil výrok rozsudku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi istinu v sume 12.040,02 eur. V prevyšujúcej časti rozsudok zrušil a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Aj z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že suma 12.040,02 eur predstavovala žalobcom uplatnenú sumu za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 11.790 eur a 250,02 eur sumu za vypracovanie znaleckého posudku. V súvislosti s ďalším nárokom žalobcu o náhradu nemajetkovej ujmy v rozsahu 15.000 eur krajský súd poukázal na ust. § 11 a 13 Občianskeho zákonníka s tým, že nemajetkovou ujmou podľa § 13 ods. 2 OZ je ujma v nemajetkovej sfére života fyzickej osoby, ktorá sa bezprostredne nepremieta do fyzickej integrity ani do majetkovej sféry osoby a treba ju dôsledne odlišovať od majetkovej ujmy, vrátane ujmy na zdraví s majetkovými dôsledkami (§ 16 OZ) a inej nemajetkovej ujmy ako priamy dôsledok zásahu do telesnej integrity fyzickej osoby, za ktorú sa náhrada poskytuje podľa iných predpisov (§ 444 OZ). Zmyslom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka je dosiahnuť vyváženosť miery medzi ujmou na hodnotách ľudskej dôstojnosti a jej konkrétnym finančným vyjadrením. Cieľom je zmierniť nepriaznivý následok neoprávneného zásahu a poskytnúť čo najúplnejšiu a najúčinnejšiu občiansko-právnu ochranu osobnosti fyzickej osoby. V ďalšom uviedol, že súd prvej inštancie vo všeobecnosti poukazuje na nepochybne zmenenú kvalitu života žalobcu s takýmto následkom na jeho zdraví a v súkromnom živote, čo podľa jeho názoru bez ďalšieho odôvodňuje priznanie nemajetkovej ujmy. Takýto záver súdu prvej inštancie je však nepreskúmateľný pre nedostatok

dôvodov a nezrozumiteľnosť (odsek 21. a 22. rozsudku). V zmysle odseku 26. úlohou súdu prvej inštancie bude opätovne posúdiť, či a v akom rozsahu je opodstatnené vo vzťahu k žalobcovi priznávať náhradu nemajetkovej ujmy za zásah do jeho osobnosti v dôsledku poškodenia zdravia žalovaným.

4. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa so žalobou a jej prílohami, výsluchom strán konania, svedkov, písomnými vyjadrenia a listinami predloženými účastníkmi konania, oboznámením sa so spisom tunajšieho súdu sp. zn. 12T/220/2012 a ako aj ďalšími výsluchmi po rozhodnutí krajského súdu a zistil nasledujúci skutkový stav:

5. Žalobca vo svojej výpovedi uviedol, že žije na Slovensku už viac ako XX rokov. Je tu ženatý a má jednu dcéru. Dcéra je už vydatá v S. a pracuje v zdravotníctve. Deväť rokov pracoval v Bukóze a potom začal podnikať. Má taký obyčajný dobrý život s tým, že každý rok v zime odchádza do Vietnamu. Pri styku s ľuďmi ako či už s Vietnamcami alebo aj so Slovákmi bol vždycky mierumilovný, nemal žiadne konflikty s nikým, nikdy neporušil žiadne zákony ani spolunažívanie so susedmi. Vždycky, keď bol niekedy prítomný, či na zábave alebo medzi priateľmi, tak bol veselý. Odkedy sa dcéra vydala do S., tak každý mesiac ju navštevuje. Vnučka už má teraz XX rokov. Po strate oka je jeho život akoby hore nohami. V dôsledku straty oka je postihnuté aj to druhé zdravé oko, a v dôsledku toho musel postúpiť teraz aj tri operácie toho zdravého oka. Nemôže už ani šoférovať ani podnikať ako predtým. Musel zrušiť živnosť a doma je už vlastne tri roky. V tomto roku mu jeden známy, ktorý podniká ponúkal, aby mu prišiel pomáhať a vypomáha mu pri predaji na trhoch, aby mal nejaký jednak príjem, a aby bol aj medzi ľuďmi. Sám o sebe si myslí alebo sa považuje za úprimného človeka. Nikoho by neoklamal. V dôsledku straty oka sa cíti nedocenený. Je taktiež smutný z toho, že v čase, keď mal vlastne tie problémy a bol hospitalizovaný, tak v tom čase zomrel aj jeho otec a nemohol ísť na jeho pohreb vo Vietname. Odkedy sa to stalo, tak manželka pracuje v Rakúsku, on je tu, cíti sa byť dosť osamotený a keď sú niekde pozvaní, alebo niekoho navštívia tak sa tam necíti uvoľnene, príjemne a niekedy ani na nejakú návštevu z toho dôvodu nešiel, lebo by sa tam necítil dobre. Z týchto dôvodov teda podal žalobu o náhradu škody. Podľa neho to nie je vysoká suma, pretože vlastne prišiel o to oko, tak aj to druhé zdravé oko má s tým problémy. Tri mesiace ležal na očnom oddelení v Košiciach, operovali ho. Všetko čo potrebuje urobiť tak potrebuje si zavolať niekoho na pomoc. To už nie je taký život. Vďaka transplantácii, ktorá bola vykonaná, vidí aspoň na to druhé oko. Kvôli tomu vlastne čo sa stalo musel prestať podnikať, inak by určite ešte toho času aj podnikal a taktiež vlastne v dôsledku toho je vlastne ovplyvnený aj jeho súkromný život. Predtým videl tak, že mohol viesť aspoň obvyklý život. Mohol aspoň šoférovať, ísť navštíviť rodinu. Keď mal XX rokov tak dosiahol deviatu stupnicu sústružníka, čo je najvyššia stupnica. K skoršiemu poškodeniu zraku a k obmedzeniam v súvislosti s týmto poškodením pred úrazom a po úraze uviedol, že on toto zranenie nijako nezamlčal, uviedol ho aj na polícii aj potom pri lekárskych vyšetreniach, ale čo sa týka toho zranenia, ktoré mal tak toto mu nijako nebránilo napríklad vykonávať ešte to zamestnanie sústružníka. Vlastne tá udalosť čo sa stala so žalovaným a potom čo prišiel o oko tak ovplyvnila aj to druhé oko a vlastne potom s tým druhým okom musel absolvovať ešte operácie v dôsledku jeho zhoršenia zdravotného stavu.

6. Žalovaný uviedol, že podľa neho sú nároky žalobcu príliš vysoké. Tak ako uvádzal žalobca aj on uvádza, že on už má XX rokov. Ani počas života vo Vietname ani tu na Slovensku nemal s nikým žiadne konflikty. Podľa jeho vedomostí, žalobca je veľmi dobre finančne zabezpečený, jeho manželka pracuje v Rakúsku, majú auto. Prerábajú si bývanie, podľa neho žalobca má všetko čo k životu potrebujú. Nároky žalobcu na ochranu osobnosti sú podľa neho nedôvodné. Skôr sa domnieva, že práve žalobca by mal jemu nahradiť nejaké nároky z takéhoto titulu. Po tej udalosti aj jeho situácia sa zmenila, nakoľko už nepodniká, prestal už podnikať a toho času je len zamestnancom, ktorým sa stal preto, že už v dôsledku finančných náhrad, ktoré už musel žalobcovi vyplatiť v tom trestnom konaní, v dôsledku tej udalosti, ktorá sa stala, jednak má výdavky v súvislosti so starostlivosťou o svoje deti, ale taktiež spláca v splátkach finančné čiastky žalobcovi a dá sa povedať, že je finančne na dne. Aj po psychickej stránke sa necíti dobre, je v strese. Stále si myslí, že ten rozsudok tak ako bol vyhlásený, alebo ako bol uznaný vinným v trestnom konaní, že je nespravodlivý. A chce ešte uviesť, že aj v prípade, že by bol v tomto konaní zaviazaný zaplatiť nejakú finančnú čistku tak ak by to nemalo dobrý vplyv na jeho zdravotný stav, asi by dostal infarkt. Jeho čistý mesačný príjem predstavuje cca 300 eur, čo mu nestačí ani na živobytie, pretože spláca ešte aj splátky, má rôzne splátkové kalendáre. Toho času pracuje ako predavač a nie je slepý, nevie sa vyjadriť k tomu čo by robil, keby bol slepý, váži si svoj zrak, je rád, že má ho v poriadku. Podľa jeho vedomosti žalobca ešte niekoľko mesiacov podnikal a potom asi mal nejakú kontrolu a v

dôsledku toho prestal podnikať. Aj čo sa týka toho, že nevidí tak si myslí, že to nie je pravda, lebo teraz, keď predáva žalobca na trhu tak vidí na každý cent.

K nároku žalobcu po prvotnom rozhodnutí uviedol, že on sám sa cíti v tejto veci byť poškodený, pretože odkedy sa to stalo, má problémy, predtým podnikal, po tejto udalosti sú voči nemu vedené exekúcie, zobral si úver z banky 12.000,- eur, ktorý nie je schopný splácať. z jeho pohľadu žalobca už nemá nárok na tieto náhrady, lebo vídal žalobcu normálne pracovať v čase, za ktorý si uplatňuje náhrady, preto nie je povinný nahradiť už tú sumu.

7. Svedkyňa L. D. C., manželka žalobcu vo svojej výpovedi uviedla, že tým čo sa stalo, zničil žalovaný život nielen manželovi, ale celej ich rodine. Manžel je už v takom veku, že pred dôchodkom. Možno keby bol mladší, tak by sa s touto skutočnosťou ľahšie vyrovnal, ale takto je to pre neho veľmi ťažké a je to ťažké aj pre ňu ako pre manželku. Manželia so žalobcom sú už XX rokov, po celý ten čas pracovali, dá sa povedať, že žili. Odkedy sa však stalo to, čo sa stalo, tak sa ich život zmenil a k horšiemu. Toho času je zamestnaná, nemôže nechať prácu, nakoľko vlastne žijú z tohto jej jedného príjmu, majú jednu dcéru, táto je vydatá v S.. Odkedy sa to stalo, tak vlastne manžel - žalobca sa úplne zmenil. Žalobca - teda manžel sa nevie zmieriť alebo vysporiadať s tým, že nemôže robiť to, čo robil predtým, musel skončiť aj s podnikaním s tým, že si predstavovala, že aj do budúcna budú pracovať obidvaja. Žalobca je nervózny z toho, že vlastne nemôže robiť, že vlastne si predstavovali tú budúcnosť alebo ten terajší život ináč. Žalobca je nervózny aj z toho, že vlastne nemôže robiť veci, ktoré predtým bežne robieval, napríklad rád čítal, teraz s tým jedným zdravým okom už nemôže toľko čítať. Ďalej čo sa týka tak ako uviedla predtým žili, chodievali niekam, teraz žalobca nechce ísť viac menej niekam z domu. Často chodievali vonku len po tme, lebo jemu to je nepríjemné. Nechce ísť vonku medzi ľudí. Aj keď príde nejaká návšteva k ním, tak nie je z toho veľmi nadšený, že niekto prišiel, necíti sa príjemne. Ona keď dva týždne pracuje v Rakúsku a keď príde domov, tak tiež nechce len dva týždne sedieť doma, chce niekam ísť, no žalobca má s tým problém. Keď je v Rakúsku pracovne tak telefonuje žalobcovi či je všetko v poriadku. Počas doby, keď ona je na turnuse v Rakúsku, tak buď zájde jej sestra, ktorá jej pomáha, alebo jej syn, ktorí sa vlastne spýtajú alebo pomôžu či netreba niečo zariadiť, pritom do tej udalosti vlastne všetko zabezpečoval žalobca. Či už príde nejaká pošta, tak sestra príde a pomôže zistiť čo je to vlastne za písomnosť, alebo aj takéto iné veci. Aj keď žalobca má protézu tak to funguje tak alebo na takom systéme, že on si to večer musí vyberať, potom si to ráno musí opäť založiť. V podstate to oko alebo to funguje tak, že je to ako keby stále otvorená rana, takže napríklad má aj taký problém, že mu z toho vyteká, ale on to sám necíti. Musí ho upozorniť ona, alebo ak ho upozorní niekto iný, tak už mu je to potom aj nepríjemné. Jej napríklad aj osobne vzhľadom na to akú prácu vykonáva, jej takéto veci nevadia, napríklad ten výtok z oka, ale sú určite ľudia, ktorým to vadí. Aj ona, aj dcéra, aj vnučka, keď tu prídu, či zať sa snažia, aby vlastne žalobca viedol taký život ako predtým, že život ide ďalej, ale niet naozaj takých finančných prostriedkov ani ničoho iného čo by vlastne vrátilo ten život do toho pôvodného ako to bolo predtým. Možno keby to bolo nejaké iné zranenie, na nejakej končatine, ale oči sú predsa len oči a naozaj sa s tým už nedá nič robiť. Žalobca je často taký uzavretý, dokáže niekedy presedieť celý deň sám doma, pritom predtým, keď sa stretával s určitými ľuďmi, tak s nimi vedel veľa rozprávať, rôzne, dá sa povedať, že sa mu ústa nezavreli, teraz je utiahnutý, je tichý, nerozpráva sa. Ťažko sa jej o tom hovorí, vtedy keď sa to stalo, tak nechcela ani veriť tomu, že sa to stalo. Jednoducho, dá sa povedať, akoby človeku sa zrútil zo dňa na deň celý svet. Žalobcovi je to strašne nepríjemné, to čo sa stalo. V dôsledku toho sa zmenil aj výzorovo, lebo tá protéza v podstate je predsa len protéza. Taktiež uviedla, že žalobca mal taký okruh priateľov, s ktorými sa stretávali, teraz už z toho celkového množstva zostala len taká hŕstka ľudí, viac menej rodina, sestra. Napríklad keď mala neter svadbu, tak žalobca odmietol ísť na svadbu, vôbec sa jej nezúčastnil, takže tam musela ísť sama. Predtým žalobca predával na tržnici. Neprestal pracovať v dôsledku konkurenčného boja. Po tom čo sa žalobcovi stal úraz a sa mu zlepšil trošku stav, tak on opätovne nastúpil do práce, ale mal problémy túto prácu vykonávať, preto prestal, napríklad mal problém prečítať pokladničný doklad, alebo zistiť číslo veľkosti na nejakom oblečení, bolo to pre neho nepríjemné, keď sa vlastne ľudia smiali alebo komentovali toto jeho konanie, že či je slepý. Žalobca požiadal o invalidný dôchodok, bol mu priznaný čiastočný. Ako opatrovateľka pracuje v Rakúsku už štvrtý rok, chodieva na turnusy 2 týždne. K návšteve Vietnamu žalobcom taktiež uviedla, že je pravda, že ešte v čase, keď nemal vybraté oko, tak bol navštíviť rodinu, lebo táto sa dozvedela, že čo sa tu stalo, išiel vtedy s jednou kamarátkou, aby nešiel sám. Medzitým už ako aj otec žalobcu zomrel, dokonca rodina, ktorá je vo Vietname sa ponúkala, alebo navrhovala prípadne zdravotnícku starostlivosť priamo tam, či prípadne vykonanie operácie. Aj predtým žalobca chodieval do Vietnamu. K prípadnému vplyvu toho čo sa stalo na jej zamestnanie uviedla, že zvažovala možnosť zostať nejaký čas doma, ale nakoniec

po dohode s rodinou, s prísľubom, že jej budú pomáhať, ako aj okruh blízkych priateľov, tak sa rozhodla, že bude pracovať v tejto práci, nakoľko by prišli o príjem.

8. V ďalšom pri doplnení výpovede uviedla, že už to bolo 9 rokov, čo sa to stalo a od tej doby sa zdravotný stav žalobcu sa zhoršil. V tom čase bol na dovolenke vo Vietname a kvôli covidu sa nemohol vrátiť. Ona stále pracujem, ale sú v kontakte v dennodennom, telefonicky alebo cez videohovor. Tiež je v kontakte samozrejme s jeho rodinou. Je rada, že je tam, lebo možno tam príde na iné myšlienky. Predtým, ešte keď bol žalobca doma, tak ten stav sa mu zhoršil a to aj na oku, ktoré je zdravé v dôsledku poškodenia toho druhého oka. Povahovo sa úplne zmenil, dá sa povedať, že to už nie je ani on. Žalobca sedel doma, nechodil nikde, nemal žiadne záujmy. V dôsledku tohto jeho stavu, teda by mohla povedať, že aj ich vzájomné vzťahy sú istým spôsobom narušené. Ona do práce do zahraničia chodiť musí, aj keby radšej bola doma, lebo z jedného príjmu sa nedá žiť. Žalobca má len čiastočný invalidný dôchodok a aj keby radšej zostala pri ňom a bola s ním doma, tak musí chodiť do tej práce. Teraz je už žalobca asi rok a pol vo Vietname. Pokiaľ bol doma a ona chodila pracovať do zahraničia, tak mu pomáhala jej rodina, jej sestra. Najviac čo mrzí žalobcu je, že predtým než sa to stalo, tak žalovaný podnikal, mal na sebe napísaný nejaký majetok, teraz už na sebe nemá nič, má len dlhy, čomu ona neverí, lebo podľa jej vedomostí žalovaný má dva obchody, normálne tam predáva, pracuje tam aj jeho manželka, jeho rodina. Keď čakala na pojednávanie, tak žalovaný sa k nej nevhodne správal, zaútočil na ňu slovne pred pojednávacou miestnosťou, vykrikoval, že má robiť a nepýtať od neho peniaze. Že kto robí, peniaze má, lebo on robí a teda peniaze on má. Ona pritom celý svoj život pracuje, nikdy nebola na žiadnej podpore, nebrala žiadne sociálne dávky. K žalobcovi, svojmu manželovi a k tomu, aká bol osobnosť pred tým útokom zo strany žalovaného a potom uviedla, že manžel pracoval stále, bol veselý, mal záujmy. Ale potom, keď sa to stalo, tak možno v dôsledku toho, že on prišiel práve o oko, čiže nejednalo sa napríklad len o zlomeninu ruky, čo sa zahojí, tak si myslí, že sú takí ľudia, čo to vedia lepšie zvládnuť, ale úplne sa s tým podľa nej nikto nevie vysporiadať a jej manžel, žalobca sa s tým vôbec nevysporiadal. Zhoršil sa mu psychický stav v dôsledku toho, že sa mu zhoršil zrak aj na druhom oku. Mal ešte takú nádej, že by mu to druhé oko mohli operovať, ale to sa potom nezrealizovalo. Chodili po rôznych lekároch, ale už sa do takejto operácie nikto nechcel pustiť, lebo už nikto by mu nezaručil, že by neprišiel aj o to druhé, relatívne zdravé oko, na ktoré aspoň niečo vidí. Žalobca nemá žiadne záujmy, sedí doma, počúva rádio, čítať nemôže, predtým rád čítal, ale teraz ani s okuliarmi čítať nemôže. K spoločenskému životu žalobcu uviedla, že žalobca nechce nikde chodiť, možno ešte tak, že pôjde k rodine, teda k jej sestre. Väčšinou, keď niekto príde k ním, tak sa poteší, že ho prišiel niekto navštíviť. Čo sa týka prípadných iných spoločenských kontaktov, on všetko odmieta, nechce nikam chodiť. Aj teraz, keď je vo Vietname, tak mu stále dohovára, aby niekam išiel, ale on aj tam sedí väčšinou doma. Rodina má záujem ho aj tam niekde zobrať a aj keď s nimi niekam ide, keď jej o tom rozpráva, tak skôr tónom, ako keby ho to obťažovalo, že niekam musel ísť. Myslí si, že on sa najlepšie cíti doma, možno preto, aby ho nikto v takom stave nevidel. Predtým to tak nebolo. Manžel mal veľa kamarátov, chodili často aj dcéru navštevovať, na nejaké akcie chodili, na výlety. K predvolaným svedkom uviedla, že čo sa týka svedka Q. N. Q., toho pozná, volajú ho A. a toho druhého nevie vôbec kto to je. Tí ľudia nepatria medzi ich rodinných priateľov. Pokiaľ vie, tak ten N. Q. Q., teda A., asi s manželom ani veľmi nevychádzal dobre, mali medzi sebou nejaké nezhody.

9. Svedok X. J. C. vo svojej výpovedi uviedol, že žalobcu pozná asi od roku 1982. V tom roku vlastne prišli spoločne do bývalého Československa. Po príchode na Slovensko spolu bývali aj na takom internáte a potom aj spolu pracovali v bývalej spoločnosti Bukóza a vlastne od toho času sú v nepretržitom kontakte či už telefonicky alebo osobne alebo sa stretávajú. Čo sa týka tej nešťastnej udalosti, ktorá sa stala žalobcovi, nebol osobne prítomný pri tom, ale hneď v ten deň, keď sa to stalo, odviezol žalobcu osobne do nemocnice a to do Prešova. V ten deň, keď sa to stalo asi niekedy vo večerných hodinách o siedmej, pol ôsmej mu volal ešte jeden ich známy spoločný s tým, že keďže ovláda dobre slovenský jazyk, aby odviezol žalobcu do nemocnice do Prešova, kam ho poslali z pohotovosti vo Vranove nad Topľou s tým, že tento mal úraz, v súvislosti s tým sa približne dozvedel asi čo sa stalo, ale tak ako už uviedol, on nebol prítomný pri tom, keď došlo k tomu samotnému úrazu. Keď sa má vyjadriť k tomu aký bol, alebo ako žil žalobca predtým úrazom a potom tak, tak ako už uviedol, spolu prišli na Slovensko, obidvaja si zobrali aj za manželky slovenky, žalobcu vnímal počas celého toho obdobia tak, že bol to jeho dobrý kamarát, aj teraz je to jeho dobrý kamarát, bol to človek veselej povahy, ochotný vždycky hocikomu pomôcť. Pred tým úrazom sa aj navštevovali ich rodiny, chce povedať, že v podstate to bolo tak, že sa častejšie navštevovali ako teraz. Nehovorí, že to bolo nejak veľmi často, ale napríklad aspoň tak raz za mesiac sa navštevovali. Taktiež spolu absolvovali nie výlety, ale napríklad nákupy, že sa dohodli, že spoločne išli do Košíc, teda spolu trávili voľný čas. Vníma ho ako človeka, ktorý bol veselý, komunikatívny, ale

to nielen vo vzťahu k nemu, ale aj k iným kamarátom, aj k iným ľuďom. Čo sa týka toho ako sa teraz správa alebo ako žije žalobca po úraze, tak už je to tak, že sa nestretávajú tak často, je to zriedkavejšie, manželka žalobcu pracuje v zahraničí a počas tej doby, keď ona je v zahraničí tak viac menej žije žalobca ako keby samotársky. Má pocit, že ako keby bol smutný z toho čo sa mu stalo vlastne a aký je teraz vlastne v dôsledku toho úrazu. Takto to on vníma, nie je odborník na zdravotný stav, ale takto to vníma to správanie žalobcu.

10. Pri opätovnej výpovedi uviedol, že sa so žalobcom pozná odkedy prišli na Slovensko, vtedy ešte Československo, teda od roku 1982. Prišli spolu, aj spolu pracovali v jednom závode, predtým v Bukóze, aj spolu bývali na slobodárni. Dokonca obaja si vzali za manželky Slovenky. Odkedy tu žili, stále sa kontaktovali, lebo bolo tu menej takých ľudí, čo si zobrali Slovenky. Obaja teda mali manželky Slovenky, dobre sa poznali, stále boli dobrí kamaráti, kontaktovali sa predtým. Než sa toto stalo žalobcovi, tak sa viacej navštevovali, aj sa viacej kontaktovali. Keď neboli spolu osobne, tak si zatelefonovali alebo išli na nejaký výlet, aj párkrát boli spolu na dovolenkách vo Vietname, pretože tam bývajú blízko seba v jednom meste. Teda dá sa povedať, že so žalobcom sa poznali dobre. Odkedy mal žalobca úraz, od toho času sa málo so žalobcom stretávali a potom čím ďalej tým zriedkavejšie. Jeho názor je taký, že v súvislosti s tým úrazom, on bol z toho smutný, on to tak vnímal. Potom už vlastne sa so žalobcom menej stretávali, menej komunikovali. Na výlety už vôbec nechodievali, teda bolo to tak, že skôr on jemu zavolal, ale ináč si nevolali. Skôr ho on zvykne skontaktovať, spýtať sa čo potrebuje. Napríklad ho kontaktuje či nepotrebuje nakúpiť niečo na vietnamské jedlo, ktorý obchod je v Košiciach. Poslednýkrát ho stretol v januári, keď ho viezol na letisko, odchádzal do Vietnamu, ale predtým za roky 2018, 2019, to bolo veľmi zriedkavé, aby sa stretli, to bolo tak dvakrát, trikrát do roka. Hodnotí to tak, že žalobca bol predtým veselý človek, stále bol usmievavý, ochotný pomôcť, aspoň on to tak vnímal vo vzťahu k jeho osobe, teda mali normálny vzťah ako kamaráti, ale odkedy mal úraz, čo on vidím a vie, tak je to tak, že odvtedy je ich vzťah čím ďalej tým viac zriedkavejší. Ešte uviedol, že keď napríklad ho už po tom úraze volal do Košíc alebo niekam išiel, tak žalobca nechcel s ním ísť, bol taký uzavretý. Myslí si, že on sa aj hanbil, preto čo sa stalo v súvislosti s tým úrazom. Neviem presne hodnotiť, prečo to tak je, hovorí len to, čo si on myslí. Vníma to ta, že boli kamaráti, ale žalobca je odvtedy taký smutný, nechce komunikovať, keď mu zavolá a popýta ako sa má, tak s ním hovorí, ale on sám by nezavolal. Jeho stav určite nie je lepší, to môže stopercentne povedať. Skôr si myslí, že sa zhoršuje, ale hovorí, č ako to on vníma. Čo sa týka nejakej duševnej zmeny, predtým boli spolu možno každý týždeň alebo raz za dva týždne, spolu vtipkovali, rozprávali, teraz to tak už nie je. Vníma žalobcu tak, že je uzavretý, že je viacej doma sám so sebou, čo predtým tak nebolo. Aj on podal takú žalobu, keby sa mu niečo také stalo, lebo každý človek, ktorý je poškodený má právo niečo žiadať.

11. Svedkyňa K. A. vo svojej výpovedi uviedla, že žalobca je jej švagor, je to manžel jej sestry L.. Pozná ho vlastne cez 30 rokov. Podľa jej vedomosti máji v roku 2012 tento človek, ukázala na žalovaného, vypichol žalobcovi oko a tento bol potom aj v nemocnici. Stalo sa to presne v deň, kedy sa sestra, teda manželka žalobcu vrátila z Rakúska a potom sa to vlastne dozvedeli od nej, že žalobca je v nemocnici, že mal takýto úraz. Žalobcu vnímala ako veselého človeka, ktorý mal veľa kamarátov. Keďže ona je sama s deťmi, tak často jej aj s deťmi vypomáhal, dokonca je aj krstným otcom jej XX ročného syna. Dá sa povedať, že aj toho času má kamarátov, ale napriek tomu mimo nej a možno ešte nejakých pár kamarátov, že zájde na tržnicu sa porozprávať, tak nechodí takmer nikde. Myslí si, že to švagrovi, teda žalobcovi zmenilo život, nebol to nejaký taký konflikt, že si dali facku alebo vybili zub, ale v podstate si myslí, že to čo sa stalo, resp. že žalovaný zničil žalobcovi život.

12. Aj táto svedkyňa bola dopočutá a uviedla, že so žalobcom sa stretáva, teda so svojim švagrom, nie je to pravidelne, lebo sama pracuje na zmeny, aj jeho manželka, teda jej sestra, pracuje v zahraničí, ale za poslednú dobu je to stále menej a menej. Žalobca, švagor, je stále ticho, on nekomunikuje. Keď k ním príde, tak ju pozdraví a potom pri odchode. On sa veľmi zmenil. Švagor bol človek, ktorý bol veľmi spoločenský, kamarátsky, veselý, to môže povedať, lebo sa stretávali, aj si pomáhali. Teraz je to len horšie a horšie. Povedala by, že je z neho úplne iný človek, je z neho úplná troska. Čo sa týka jeho stavu od roku 2015, ani neviem povedať či je ešte možné, aby sa v podstate nejako zhoršil. Podľa nej žalobca je od toho času úplne na dne. Má z neho teraz taký pocit, že on je teraz už taký, akoby ho nič nebavilo, ako keby sa nevedel ani usmiať. Napríklad jej sa pred rokom narodil vnuk a on sa až po mesiaci opýtal ako sa volá, pritom všeobecne to bolo tak, že žalobca mal veľmi rád deti, aj jej s výchovou obidvoch jej detí pomáhal. Pred tým úrazom bol žalobca úplne iný človek, veselý, komunikatívny, chodievali sa spolu kúpať na Domašu. Napríklad za ostatné roky sa rozhodol aj sám stráviť Vianoce, keď bola jeho

manželka pracovne v zahraničí, aj keď ona bola s deťmi na Vianoce sama. Keď sa ho niečo opýta, on sa k tomu ani nevyjadruje. Myslí si, že ten jeho stav, to by vedel iný človek pochopiť možno, len keby sa to jemu samému stalo, veď oko je veľmi dôležité. Sama si to nevie predstaviť. Myslí si, že sa aj hanbí, že je z toho všetkého nešťastný. Aj možno z tej situácie, že vie, že sa to už nedá zmeniť, teda, že je to trvalý stav, že tam už k žiadnej zmene k lepšiemu nedôjde. Nie je psychológ ani psychiater, ale má z neho pocit ako keby zostarol o 20 rokov a to najmä v takom psychickom ponímaní, teda, že sa správa tak, že ho nič nezaujíma, nič ho neteší. Pritom nevie o nejakej inej príčine v jeho živote, ktorá by ňou popisovaný stav žalobcu mohla spôsobiť. Jedine o čom vie, je ten jeho úraz, to bol taký zlom v jeho správaní. Ku skutočnosti, keď človek má rodinu, deti a keď to dieťa, napr. dcéra sa vydá a odíde, tak si myslí, že taký človek je potom taký citlivejší, empatickejší, že ho niečo aj dojme, ale žalobca už ani toto nedokáže, nevie sa nejako takto vcítiť do niečoho. Ako keby sa nevedel smiať, plakať, teda prejavovať emócie. Pred rokom 2015 sa stretávala so žalobcom raz, dvakrát do týždňa, podľa toho ako to vyšlo, lebo ona nepracovala v zahraničí.

13. Svedok Q. N. Q. vo svojej výpovedi uviedol, žalobcu pozná viac rokov, sú dlhoroční dá sa povedať priatelia, čo sa týka žalovaného, tento má od neho prenajaté priestory, takže tohto tiež pozná. So žalobcom prišiel na Slovensko v roku 1982 v tzv. prvej skupine, za socializmu skoro všetci museli byť v ROH tak sa mu zdá, že asi bol členom ROH aj žalobca. Potom po páde socializmu začali podnikať, aj on podniká, aj žalobca podnikal a po istom čase sa rozhodli založiť nejaké spolky Vietnamcov asi pred 15 - timi rokmi v Košiciach založili spolok Vietnamci, ale žalobca neprejavil záujem byť členom tohto spolku. Túto skutočnosť vie len vďaka tomu, že on je predseda toho spolku tu vo A. C. D.. Ten spolok má názov alebo používa meno Vietnamská komunita na východnom Slovensku. Je taktiež predsedom ešte ďalšieho spolku, ktorý bol založený minulý rok v Prešove, je predsedom spolku tu vo Vranove nad Topľou a ani v tomto spolku žalobca nie je. V tom čase keď sa zakladal ten spolok v Prešove oslovili aj žalobcu, ale tento neprejavil záujem byť členom takéhoto spolku. Potom čo sa stala tá nešťastná udalosť, tak odvtedy viac menej prerušili kontakty, ako keby sa ich rodiny trošku hnevali. Napriek tomu, že predtým sa poznali dobre tak teraz to správanie viac menej už také nie je, viac menej ani manželka žalobcu im nezdraví. Pred tou udalosťou takmer každý týždeň sa stretávali, hrali karty, žalobca viedol taký život normálny ako väčšina, chodil do práce tak ako mnohí iní. Ku kvalifikácii žalobcu na odbor sústružníka uviedol, že pracovali síce v jednom podniku alebo v jednej firme, ale pracovali na rôznych závodoch, on bol na nábytkárni, žalobca bol na hlavnej dielni. Podľa toho čo on vie si myslí, že bol taký radový, normálny sústružník. Keďže sa stretávali, vie že žalobca mal problémy s jedným okom a zdá sa mu, že aj v tom čase keď sa stala tá udalosť, tak mal ísť dokonca na nejaký operačný zákrok alebo na nejakú operáciu. Pred tým úrazom sa stretávali častejšie, po úraze už nie, myslí si, že je to možno aj preto, lebo žalovaný má od neho prenajaté priestory a možno žalobca s jeho rodinou si myslia, že je skôr na strane žalovaného. No on je nestranný, nie je na strane nikoho. V čase keď mal ten úraz tak ho boli navštíviť aj v nemocnici v Prešove, ale potom ako uviedol, ako keby sa jeho rodina hnevala na neho, takže už sa nestretávajú. Žalobca sa správal alebo cítil sa ako chorý človek, smutne. Podľa neho sa nemôže zlepšiť niekoho život, keď má problémy s očami, čiže on si myslí, že sa zhoršil život žalobcu.

14. V ďalšom pri doplnení svojej výpovede uviedol, že pri tej samotnej udalosti nebol, iba o tom počul. Vedel, že žalovaný mal zaplatiť najprv niečo okolo 3000, to si aj hovoril, že by mohol zaplatiť, že je to primerané, ale potom sa dozvedel, že má zaplatiť ďalších asi 27 000 eur. Podľa mňa je to veľmi vysoké, neprimerané. Žalobca predával na trhovisku. Jeho manželka L. vždycky chodila vonku do zahraničia pracovať. Napríklad nevie o tom, že by boli niekde spolu na dovolenku, napr. v Chorvátsku alebo niekde tak, o to neviem. Raz za čas bol žalobca vo Vietname, aj teraz je tam už dosť dlho. Čo sa týka podnikania, veľa vietnamcov aj skrachovalo. Žalobca skončil podnikanie a potom predával na trhu pre zeleninárov. Podľa neho nebol až tak obmedzený a teda mohol ešte ako tak fungovať, žalobca pracoval, čo vie chodieval občas hrať karty a vie, že hrával aj automaty sám ho videl. Teda podľa neho čo sa týka zábavy, nebol žalobca v ničom obmedzený. Na otázku k spoločenskému životu žalobcu uviedol, že mimo času, čo žalobca predával, hral karty a chodieval hrať automaty. To či niekto doma číta knihy alebo či niekto číta, to ja naozaj nevie sa k tomu vyjadriť. Čo sa týka kina, tak on tiež s manželkou nechodí do kina, k tomu nech sa vyjadrí žalobca a jeho manželka. K žalovanému uviedol, že tento má manželku, ktorá je Vietnamka, majú jedno dieťa, syna a ešte má jedno nemanželské dieťa, na ktoré platí alimenty. Žalovaný chodí pomáhať svojmu bratrancovi do obchodu. Aj manželka žalovaného má obchod na pošte, z toho asi majú príjem.

15. Svedok S. C. J. uviedol, že čo sa týka žalobcu tohto pozná dlhodobo, sú známi, priatelia. Čo sa týka žalovaného tak je to jeho bratranec, ich rodičia sú súrodenci. So žalobcom sa pozná asi od nejakého roku 1988 až 1990, kedy v tých rokoch prišli tu na Slovensko. Po páde komunizmu obidvaja tu zostali, podnikali, občas sa stretávali aj sa porozprávali. Má tu brata, ktorý predával na trhovisku rovnako ako žalobca, takže keď prišiel za bratom, tak sa stretol aj so žalobcom. On nikdy vo Vranove nad Topľou nebýval, len vlastne tu prichádzal za bratom alebo tu chodieval do Vranova nad Topľou, keď komunita Vietnamcov tu mala nejakú akciu, tak sa stretávali. žalobca sa raz zúčastnil na jednom stretnutí, na jednom futbale, ale na iných stretnutiach komunity, ktoré sa konali či v Prešove, vo Vranove, alebo v Humennom sa nezúčastňoval. K prípadnému zhoršeniu postavenia žalobcu po úraze uviedol, že čo sa týka všeobecne spoločenského uplatnenia tak toto nevie posúdiť, ale čo sa týka podnikania tak vlastne tých posledných päť rokov sa celkovo tým malým podnikateľom veľmi nedarí, ani jemu. Keď sa dozvedel od žalovaného čo sa stalo žalobcovi, tak on spolu so svojim bratom boli navštíviť žalobcu v Prešove, v nemocnici. Nevie o tom, že žalobca nemá ľavé oko. Ich rodiny sa nestretávali, len on so žalobcom a keď to porovnáva tak pred tou udalosťou sa stretávali častejšie, po tej udalosti ako uviedol bol ho navštíviť v nemocnici v Prešove a potom asi dvakrát doma. Nevedel posúdiť, či sa život žalobcu zhoršil alebo zlepšil.

16. V ďalšom uviedol, že žalobcu pozná už 30 rokov. Aj po tej udalosti nejakú zmenu na ňom nezaregistroval. Žalobca chodil pred aj po tom do práce. V tých posledných 2 rokoch, čo je žalobca vo Vietname, tak ho nevidí, takže nevie posúdiť, aký je teraz jeho stav. S tým, že podľa toho čo on vie, tak vo Vietname žalobca normálne žije, chodí tam na kávu. Čo sa týka práce alebo podnikania na Slovensku, skoro všetci majú teraz nejaké obmedzenia, či kvôli korone ale aj kvôli tomu, že je väčšia konkurencia. Čo sa týka návštev Vietnamu, žalobca aj predtým chodieval na návštevy domov do Vietnamu. Čo sa týka cestovania do iných krajín ani on sám na to nemá peniaze. Či žalobca číta alebo či chodí do kina, toto on nevie posúdiť ani čo sa týka psychických vplyvov, ale podľa neho tá požiadavka žalobcu na úhradu 27 000 eur je vysoká. Bolo by najlepšie, aby sa žalobca a žalovaný nejako dohodli. Pokiaľ sa týka tej udalosti a vplyvu na žalobcu, z jeho pohľadu to nebola skoro žiadna zmena, lebo aj predtým žalobca chodil do práce, aj po tom chodil do práce. Aj predtým šoféroval, aj potom. Predtým hral automaty, aj potom hral automaty. A tie dva roky, čo je teraz žalobca vo Vietname, to nevie posúdiť. K tomu, ako často sa stretával so žalobcom pred a po úraze uviedol, že asi rok predtým aj potom sa so žalobcom vídaval na trhu. Stretával som sa s ním tak raz, dvakrát za rok. K prípadnej zmene žalobcu čo sa týka jeho aktivít v komunite Vietnamcov uviedol, že čím je človek starší, tak tým menej sa takto chodí alebo niekde. Žalobca sa ani predtým nezúčastňoval veľmi nejakých komunitných akcií.

17. Svedkyňa A. Q. uviedla, že žalobcu volali W., tak ako žalovaného volajú R.. Najprv predával žalobca v butiku šaty a obuv. Potom po úraze predával ešte asi dva mesiace a potom zrušil obchod, teda ten butik. Potom žalobca predával na trhovisku zeleninu, ale pre koho robil, to neviem. Predával zeleninu, priesady, aj iné veci také čo sa predávajú, záhradkárske. Potom videla žalobcu predávať u Vietnamca pri autobusovej zastávke, pri kostole. Viackrát videla žalobcu aj ako hral automaty a to v krčme u Vila v Čemernom pri kultúrnom dome, lebo tam vtedy bývala. Bola v krčme často, lebo mala kamarátku, ktorá tam robila. Nič iné už veľmi o žalobcovi nevie, akurát že býva vo Vranove a že má vraj dve manželky, jednu vo Vietname a jednu vo Vranove. Žalovaného tiež poznám z krčmy a tiež mu chodieval pomáhať predávať na trhy. Podľa nej zmena nijaká vážna nie je ohľadom žalobcu, lebo okuliare nenosil predtým, ani potom. Hral karty predtým, aj potom, aj automaty, zabával sa s Vietnamcami. Teraz viacej nevie, čo on robí vo Vietname. W., teda žalobcu, pozná asi 18-20 rokov, videla ho v butiku, potom som ho videla často v Čemernom u Vila, v tej krčme, raz aj na Silvestra, no pri iných príležitostiach nie. Aj sa so žalobcom rozprávali, no u neho doma nikdy nebola, vie iba, že býva vo Vranove a vie, ktorá je jeho manželka, s ktorou nie je v nijakom vzťahu, len sme sa poznali, pozdravili. So žalobcom naposledy rozprávala možno aj 5 rokov dozadu. Keď sedela napríklad vonku na dvore alebo v reštaurácií a keď sa on niečo po slovensky spýtal, tak mu odpovedala. O svojom živote, pocitoch jej žalobca nerozprával, oni väčšinou medzi sebou hovorili po vietnamsky, takže im nerozumela. Žalobca sa jej nezdôveril ohľadom svojho zranenia, pozná ho, ale nie sú priatelia.

18. Svedkyňa Q. S. vypovedala o stretnutiach so žalobcom na miestnom trhovisku, ako aj o tom, že ho vídavala v pohostinstve v Čemernom, no osobne žalobcu nepozná. Napokon však svedkyňa až po podrobnejšom dotazovaní potvrdila, že žalovaný je otcom jej syna X. S. a že sa voči žalovanému vedie exekúcia pre nezaplatenie výživného, preto súd ňou uvedené skutočnosti nepovažoval za hodnoverné, keďže na začiatku výsluchu po poučení súdom uviedla, že so žalovaným nie je v žiadnom vzťahu.

19. Súd odmietol návrh žalovaného na vykonanie dokazovania výsluchom B. M., keďže podľa žalovaného mal byť vypočutý k samotnej udalosti, ktorá bola predmetom trestného konania a rovnako výsluchom manželky žalovaného C. D. B. N., keďže tento sám nevedel uviesť, k akým skutočnostiam podstatným pre toto konanie mala byť vypočutá, nevedel ani uviesť, kedy prišla na Slovensko, teda či pred alebo po roku 2012. Z rovnakých dôvodov súd odmietol vykonať výsluch B. Q. a B. Q.. Taktiež súd nevyhovel návrh žalovaného n posúdenie jeho zdravotného stavu, keďže táto skutočnosť nie je predmetom konania a mohla by byť predmetom iného konania.

20. V priebehu celého konania od podania žaloby bolo žalovanému opätovne uvádzané, že v tomto konaní súd nepreskúmava opätovne okolnosti skutku, ktorého sa dopustil a za ktorý bol uznaný za vinného, nakoľko súd je týmto rozhodnutím viazaný.

21. Taktiež súd nevykonal opätovne výsluch žalobcu, nakoľko žalobca sa toho času dlhodobo zdržiava vo Vietname, odkiaľ sa nemohol dostaviť najmä pro opatrenia v súvislosti s ochorením Covid-19 a súd mal napokon za to, že tak ako bol žalobca vypočutý pôvodne postačuje na rozhodnutie súdu, ani z výpovedi ďalších vypočutých osôb, teda ani žalovaného, nevyplynuli žiadne také skutočnosti, ku ktorým by bolo potrebné znovu žalobcu vypočuť.

22. Žalovaný v písomnom vyjadrení zo dňa 8.10.2015 uviedol, že sa nemôže stotožniť s vyjadreniami žalobcu a jeho manželky, ktorí hovorili o svojom živote pred úrazom. Žalobca bol malý živnostník - predajca textilu na trhovisku a manželka mu pomáhala, teda nemohli toľko zarábať, aby cestovali každú zimu do Vietnamu a na dovolenky pri mori a keď dosiahol najvyššiu stupnicu (poznámka súdu - pravdepodobne sústružníka), musel mať dobrý zrak. Počas podnikania predpokladá žalobca platil len minimálne odvody a preto výpovede žalobcu a svedkov považuje za účelové a nepodložené dokladmi. V ďalšom uviedol, že v predchádzajúcom konaní bol nespravodlivo odsúdený, len sa bránil, keď ho žalobca provokoval. Navrhol, aby žalobca preukázal svoje príjmy. Vo vyjadrení zo dňa 4.12.2015 zasa uviedol, že žalobca sa stále snažil vytvoriť svoj dobrý život pre úrazom, ale pre poškodením zdravia sa nevenoval vo zvýšenej miere žiadnej politickej, športovej, kultúrnej činnosti, športová činnosť bola rekreačná, nešlo o špičkového športovca, kultúrna činnosť bola občasná, nebol aktívnym členom aj keď zostal členom zväzu Vietnamcov žijúcich na Slovensku.

23. V písomnom vyjadrení žalobca zotrval na podanej žalobe. Uviedol, že tvrdenia uvedené vo vyjadrení žalovaného nezohľadňujú (nekorešpondujú) s tvrdeniami žalobcu a jeho manželky - teda sú vlastne výmyslami, ktoré ani žalobca ani jeho manželka nikdy v tomto konaní netvrdili. Žalobca nikdy súdu netvrdil, že mal taký vysoký príjem, aby mohol chodiť každú zimu do Vietnamu a aby chodili dvaja manželia na dovolenku pri mori. Žalobca vždy keď cestoval do Vietnamu tak si platil iba letenku (ktorá stojí cca 1000 eur) a ostatné všetky výdavky pobytu mu hradili jeho príbuzní vo Vietname. Žalobca s manželkou nikdy spolu pri mori neboli (ani raz). O tomto ani jeden z nich nevypovedal v tomto konaní a nevedno odkiaľ toto má žalovaný. Žalobca skutočne vo svojom bývalom zamestnaní Bukóze Vranov nad Topľou dosiahol najvyššiu stupnicu kvalifikácie, bol kvalitným zamestnancom. Toto sa dá preveriť na osobnom oddelení niektorej nástupnickej spoločnosti po pôvodnom zamestnávateľovi žalobcu. Hovoríme totiž o dobe, keď mal žalobca približne XX rokov veku, v čase podania tejto žaloby žalobca mal XX rokov. Žalovaný žiada, aby žalobca dokladoval svoje príjmy pred úrazom a po úraze. Tento návrh je celkom zbytočný a vôbec nemá vplyv na posúdenie nároku uplatňovaného žalobou. Žalobca predsa nežiada nahradiť nejakú stratu na zárobku, jeden žalobcov nárok je zo spôsobnej škody na zdraví žalobcu a druhý je na nároku z ochrany osobnosti žalobcu. Ako tieto nároku súvisia s výškou príjmu žalobcu, nie je žalobcovi známe, ani žiadnu túto súvislosť nevidí. Preto navrhuje, aby súd takéto dokazovanie nevykonával. Ďalej uviedol, že žalovaný píše vo svojom vyjadrení, že podáva na žalobcu trestné oznámenie, pre podozrenie z daňových trestných činov, pričom už na krátke zamyslenie je zrejmé, že sa jedná o nezmysel zjavne nesúvisiaci s predmetom tohto konania. K údajnému bráneniu žalovaným voči útoku žalobcu uviedol, že pri posudzovaní skutku, ku ktorému došlo dňa 19.05.2012 nie je možné teraz prísť k iným záverom, ako vyplývajú z právoplatného rozsudku tunajšieho súdu zo dňa 18.4.2013 č.k. 12T/220/2012 ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 23.4.2014 č.k. 5To/15/2014. Aj v tomto ohľade sú akékoľvek terajšie tvrdenia žalovaného o priebehu a vyhodnocovaní skutku zo dňa 19.05.2012 celkom právne bezvýznamné. Žalovaný na pojednávaní konanom dňa 10.9.2015 uviedol, že má XX rokov, čo však zrejme nie je pravda (je narodený XX.X.XXXX). Žalovaný hovoril o tom, ako je žalobca finančne zabezpečený a ako si prerába bývanie. Nevedno odkiaľ čerpá žalovaný takéto chybné informácie ale ani jedna z nich nie je pravdivá

(nemá žalobca žiadne dobré finančné zabezpečenie a žiadne bývanie si žalobca neprerába) žalovaný nikdy u žalobcu doma nebol. Taktiež žalovaný na pojednávaní konanom dňa 10.9.2015 uviedol, že už nepodniká. Žalobca predkladá súdu výtlačok z verejného registra živnostníkov vedeného Min. vnútra SR (portál: www.zrsr.sk <http://www.zrsr.sk>) kde je stále žalovaný vedený ako živnostník pod IČO: XXXXXXXX. Ani toto tvrdenie žalovaného nie je pravdivé. Žalovaný na pojednávaní konanom dňa 10.9.2015 uviedol, že život žalobcu je taký ako bol pred útokom žalovaného. Ani toto nie je pravda, a je až poľutovania hodné, že takéto vyjadrenie si žalovaný vôbec dovolí vysloviť. Žalobca má veľké zdravotné problémy, od napadnutia žalovaným musí pravidelne navštevovať lekárov a zdravotnícke zariadenia, absolvoval niekoľko očných operácií - a to aj na druhom (pravom) oku, ktorého stav sa zhoršuje tiež z dôvodu prvotného zranenia a následnému vybratiu ľavého oka. Podľa vysvetlenia lekárov, oči človeka sú prepojené a zlý stav jedného vplýva aj na schopnosti druhého oka. Žalobca predkladá súdu celkovo 5 lekárskych správ kde sú aj diagnosticky popísané zdravotné komplikácie, ktoré žalobca prežil pre napadnutie žalovaným (sú to správy rôznych zdravotníckych zariadení, z dní 24.8.20123, 22.11.2012, 14.10.2013, 28.11.2014, 9.1.2015 a žalobca predkladá aj 1 správu od psychiatria B.. M. Š. zo dňa 25.11.2013, ktorou žalobca preukazuje, že od 1.10.2012 (až doposiaľ) je žalobca liečený aj na uvedenej psychiatrickej ambulancii pre stavy ťažkej depresie a tento stav sa zhoršil pre operáciu oka. Žalobca práve pre duševné príkorie ktoré prežil po strate oka (kvôli napadnutiu žalovaným) musel začať sa liečiť aj u psychiatra. V kontexte uvedených skutočností je zarážajúce arogantné vyjadrenie žalovaného o tom, ako sa život žalobcu nezmenil a ako je rovnaký ako pred útokom. Život žalobcu sa katastroficky zhoršil a z pekného života sa stal smutný život, utiahnutý a depresívny, ktorý vplýva nielen na žalobcu, ale aj na jeho najbližších.

24. Priložil súdu aj výpis zo živnostenského registra žalovaného zo dňa 20.10.2015, podľa ktorého žalovaný vykonáva podnikateľskú činnosť s miestom podnikania vo Vranove nad Topľou.

25. Taktiež žalobca predložil potvrdenie B.. M. Š., psychiatra zo dňa 25.11.2013, že žalobca je evidovaný a liečený na psychiatrickej ambulancii od 1.10.2012 pre stavy ťažkej depresie, podľa ďalšieho udania t.č. stav zhoršený pre operáciu oka.

26. Právny zástupca žalobcu vo svojich prednesoch k výpovedi svedka Q. N. Q. uviedol, že svedok je vlastníkom nehnuteľnosti, ktorú používa ako adresu žalovaný a predložil výpis z listu vlastníctva č. XXX, podľa ktorého uvedený svedok je vlastníkom nehnuteľnosti mimo inými aj parcely súpisné číslo XXX. K svedkovi p. S. C. J. poukázal na to, že tento vypovedal, že nemal žiadne ani nemá v súčasnosti žiadne obchodné vzťahy so žalovaným. Myslím si, že v tomto ohľade svedok nevypovedal pravdu, pretože predložil súdu výpis zo živnostenského registra priamo pre žalovaného Q. C. J. od Okresného úradu Vranov nad Topľou, kde od začiatku podnikania od 27.6.2008 až do zrušenia podnikania do 1.12.2015 bol svedok pán S. C. J. označený za vedúci podniku zahraničnej osoby pána žalovaného, ktorý podnikal s IČOM: XXX XXXXX, to znamená, že nepochybne spolu obchodné vzťahy mali a že na výsluchu svedka ho zaskočilo to, že vypovedal, že napriek tomu, že opakovane hovoril, že nevie posúdiť zdravotný stav žalobcu, nakoniec vypovedal, že jeho zdravotný stav musel byť dobrý. Snáď nie je sporné v tomto konaní, že žalobca nemá ľavé oko a bolo to dokázané lekárskymi správami lekárov aj znaleckým posudkom, to znamená, že tvrdenie svedka, že sa má dobre bez ľavého oka je zvláštne a nakoľko sú si blízki, sú príbuzní so žalovaným a boli spolu aj obchodne prepojení, práve preto vyhodnocuje výpoveď svedka ako zjavne zaujatú a tendenčnú v prospech žalovaného.

27. Žalobca predložil súdu znalecký posudok znalca B.. U. A. č. 1/2014 zo dňa 3.1.2014, znalca z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie oftalmológia - očné lekárstvo, podľa časti 2. ktorého žalobca - poškodený pri fyzickom napadnutí žalovaným okrem iných zranení utrpel údery rukou - dlaňou a päsťou, po ľavej i po pravej strane hlavy, priamo pri útoku bolo zasiahnuté aj ľavé oko a utrpel okrem iných nasledujúce poranenia ľavého oka a jeho okolia - pomliaždenie a krvnú podliatinu - modrinu - hornej a dolnej mihalnice, zakrvácanie očnej - bulbárnej - spojovky, dilaceráciu (roztrhnutie) rohovky s prolapsom dúhovky a stratou vnútroočných štruktúr, zakrvácanie do sklovcovej dutiny a do priestoru cievovky a zlomeninu vnútornej steny očnice vľavo. Žalobca mal už pred úrazom zníženú najlepšiu korigovanú centrálnu zrakovú ostrosť na úroveň 40% normy a vľavo na úroveň 20% normy, podľa lekárskej správy Očnej prijímovej a konziliárnej ambulancie, Fakultnej nemocnice s poliklinikou J. A. Reimana v Prešove v dôsledku prítomnej katarakty (sivého zákalu šošovky) obojstranne. Na ľavom oku je navyše popis jazvy v dolnej časti rohovky po vojnovom zranení - výbuchu granátu. Uvedené zranenia zo dňa 19.5.2012 spôsobili žalobcovi pokles najlepšie korigovanej centrálnej zrakovej ostrosti

vľavo na úroveň úplnej slepoty (bez svetlocitu). Pacient - žalobca je t.č. funkčne jednooký, uvedený stav neumožňuje vykonávať činnosti a zamestnania, pri ktorých je potrebné priestorové videnie, stav je trvalý, liečbou neovplyvniteľný.

28. Podľa záveru znaleckého posudku podľa zákona č. 437/2004 sťaženie spoločenského uplatnenia poškodeného - žalobcu v danom prípade možno ohodnotiť následovne: enukleácia očnej gule pri možnosti použitia bežnej protézy u muža 100 bodov položka 268a a pod položkou 269 strata zraku za 650 bodov, teda spolu za sťaženie spoločenského uplatnenia 750 bodov.

Prílohou znaleckého posudku boli aj lekárske správy týkajúce sa zdravotného stavu žalobcu.

29. Z trestného spisu Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 12T/220/2012 súd zistil, že žalovaný bol rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou zo dňa 18.4.2013 sp. zn. 12T/220/2012 uznaný vinným zo spáchania prečinu ublíženia na zdraví podľa §156 ods. 1, ods. 3 písm. c) Trestného zákona za čo mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní dva roky a tri mesiace, výkon ktorého bol podmienečne odložený s probačným dohľadom na skúšobnú dobu 2 roky a 6 mesiacov. Taktiež bola žalovanému uložená povinnosť spočívajúca v príkaze nahradiť v skúšobnej dobe spôsobenú škodu a podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku mu bola uložená povinnosť nahradiť žalobcovi ako poškodenému škodu v sume 3.301,20 eur, pričom z odôvodnenia predmetného rozsudku je zrejmé, že sa jednalo o náhradu bolestného.

30. Právny zástupca žalobcu v záverečnom prednese žiadal, aby súd žalobe vyhovel a aby zaviazal žalovaného k náhrade nemajetkovej ujmy tak ako to vyplýva aj z písomne uplatnenej žaloby. Uviedol, že v tejto fáze súdneho konania je toto v pozícií, že bolo vydané rozhodnutie odvolacieho súdu a to rozsudok krajského súdu z 26.08.2019 sp. zn. 2Co/131/2018, ktorý vlastne v tomto konaní naznačil ako mal súd prvej inštancie ďalej postupovať. Krajský súd v bode 26 rozsudku vysvetľuje, že je potrebné opätovne posúdiť v akom rozsahu je opodstatnené vo vzťahu k žalobcovi priznávať náhradu nemajetkovej ujmy za zásah do jeho osobnosti a vysvetľuje aj súvisiacu judikatúru. To, o čom súd rozhoduje, je iba zostatok uplatneného nároku pôvodného a to nárok či osoba a osobnosť a duševná integrita žalobcu bola skutkom, za ktorý zodpovedá žalovaný, tak poškodená, že je potrebné mu priznať aj náhradu nemajetkovej ujmy. Už sa v konaní neskúma, či príjmy žalobcu klesli alebo stúpli, ani či sa zapájal do života politického, či podnikal, prečo podnikal a či bola v danom prostredí konkurencia. Nič z tohto už nie je úlohou vyskúmať, ale je potrebné sa sústrediť len na to, aby bolo zistené, či osobnosť žalobcu bola tak poškodená činom žalovaného, či je potrebné mu priznať nejakú ujmu. Krajský súd odkázal aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu, rozsudok sp. zn. 7Cdo/65/2013, z ktorej skutkovej vety citoval: ,, ten istý skutkový dej môže v niektorom prípade zakladať zároveň tak nárok na náhradu za bolesť a sťaženie spoločného uplatnenia, ako aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej fyzickej osobe na jej osobnostných právach.“ Znamená to, že aj Najvyšší súd v konaní v roku 2013 uzavrel, že jedným útokom možno poškodiť viacero záujmov žalobcu. Osobnosť človeka je vlastne to, čo nevidno, nedá sa to odmerať, napríklad rozmerom jeho saka alebo košele, ale osobnosť je to, čo je vo vnútri srdca, vo vnútri duše, skryté a prístup k poznaniu toho, akú kto mal osobnosť majú len tie najbližšie osoby samotného človeka, len tie, ktoré sú s ním v kontakte dennodennom. Náhodný chodec na chodníku, ktorý ma stretáva, nevie akú mám osobnosť, nepozná ma, či som smutný alebo veselý. Môže vidieť, či mám vo vrecku peniaze z výplaty, ale nevidí mi do srdca a preto osobnosť je niečo, čo je vnútorne spojené s určitým utajením a dôkazy a vysvetlenia o tom môžu podať len tie osoby, ktoré tú dotyčnú osobu dlhší čas bližšie poznajú ako priatelia. V konaní boli vypočutí ako svedkovia najbližšie osoby samotného žalobcu a to jeho manželka, sestra jeho manželky, ktorá dennodenne navštevuje ich domácnosť a tiež jeho priateľ dlhoročný, s ktorým spoločne pricestovali na Slovensko. Všetci títo traja vypočutí svedkovia poznali žalobcu pred útokom, pred 19.05.2012, ako aj po útoku. Niet iných osôb, ktoré by vedeli správnejšie, pravdivejšie a komplexnejšie vysvetliť či na strane žalobcu došlo alebo nedošlo k nejakým zmenám vo vnútri jeho osobnosti. A všetci títo traja vypočutí svedkovia podrobne a veľmi konkrétne, každý vlastnými slovami a ako to vníma, všetci vypovedali o úplnej zmene osobnosti žalobcu. Kedy sa z človeka veselého, otvoreného, priateľského a žartujúceho, ktorý mal rád spoločnosť, aj rodinu aj iných priateľov, stal človek uzavretý, smutný, nevrlý, ktorý nekomunikuje, nikde nevychádza a len prežíva zo dňa na deň svoj život. Na druhej strane boli vypočutí svedkovia, ktorých navrhol žalovaný a títo svedkovia vypovedali, že aj po tomto úraze sa stretli so žalobcom, ktorý im niekedy im mal vraj mal vydať nejaké drobné mince, niekedy im mal niečo predať v obchode. Títo svedkovia navrhnutí žalovaným sa vyjadrovali k tomu, či žalobca prestal alebo neprestal podnikať a uvažovali nad tým, že z akých dôvodov tak mohol urobiť, ale žiaden

z týchto svedkov nepotvrdil, že by bol s ním priateľ, že by sa s ním rozprával o vnútorných dôverných duševných otázkach a všetci títo svedkovia hodnotili len to, čo vidno navonok, či žalobca niekde stojí alebo niekomu podáva zeleninu. Znamená to, že z pohľadu žalobcu bolo preukázané, že osobnosť žalobcu bola vážne poškodená a skutočne jeho najbližší, ktorí sú najlepším porovnateľom jeho stavu osobnosti, potvrdili, že došlo k veľkej a závažnej ujme a k závažnému zásahu do jeho osobnostných práv. To, že naozaj došlo k závažnému zásahu nevyplýva však len z tvrdení samotných svedkov, ale vyplýva to aj zo samotného vyjadrenia žalobcu, ktorý bol na začiatku tohto súdneho konania podrobne vypočutý, za účasti samotného žalovaného, jeho vtedajšieho advokáta, kedy sám vypovedal o tom, ako sa cíti, ako je nešťastný, ako mu jeho život bol poškodený, ako o nič nemá záujem a ako vážne bolo zasiahnuté do jeho osobnostných práv. A preto trvajú na tom, že vo vykonanom dokazovaní bolo preukázané, že žalobca utrpel ujmu a je potrebné dosiahnuť vyváženosť medzi ujmou na hodnotách jeho ľudskej dôstojnosti a tiež jej konkrétnym finančným vyjadrením. Cieľom tejto vyváženosti má byť zmierniť nepriaznivý následok neoprávneného zásahu a poskytnúť čo najúplnejšiu a najúčinnejšiu občianskoprávnu ochranu osobnosti fyzickej osoby. Presne k tomuto smeruje žaloba žalobcu a vykonaným dokazovaním boli splnené a preukázané oprávnenosti jeho nároku. Slovenské právo nepozná nejakú tabuľku alebo nejakú matematickú pomôcku, ktorá by hovorila, koľko by mala byť primeraná nemajetková ujma, no prihovára sa za to, aby súd vyhovel nároku a priznal uplatňovanú sumu 15.000 eur ako aj nárok na náhradu trov konania.

31. Žalovaný v záverečnom prednese poukázal na to, že žijeme v európskoprávnom priestore a nemožno pripustiť to, že ten ktorý to všetko začal a nadával a potom takýto človek žiada o náhradu škody. Súdu pošle písomné vyjadrenie, že sa bude odvolávať na Európsky súd, lebo čo sa týka poškodenia osobnosti, tak ten, kto to spôsobí, tak za to zodpovedá. Čo sa týka náhrady škody ohľadom osobnosti, tak žalobca sám nemá osobnosť, lebo on to sám vyvolal. To čo bolo prednesené ohľadom poškodenia žalobcu nebolo podľa neho správne, povaha človeka sa mení časovo, aj vekom. Veľa svedkov povedalo, že predtým, aj teraz, že vnímali žalobcu skoro rovnako, tiež žalobca aj predtým, aj teraz, cestuje do Vietnamu a zúčastňuje sa rôznych akcií. Vyzerá to tak, že teraz má lepší život ako predtým, že žalobca má dôchodok, lebo má na cestu do Vietnamu. Čo sa týka blízkych svedkov žalobcu, tak títo budú určite na jeho strane. Právnik žalobcu usmerňoval svedkov ako majú vypovedať a to je protiprávne a neobjektívne. Pozná informácie z rôznych zdrojov, že žalobca - jeho právnik, konali hlavne preto, aby dostali peniaze a nie preto, aby bolo dodržané právo. Podľa rôznych informácií má žalobca teraz vo Vietname dobrý život medzi svojimi blízkymi, vraj tam má už novú manželku. Navrhuje preto, aby súd všetky okolnosti dobre preskúmal a rozhodol spravodlivo, teda aby preskúmal, že kto to spôsobil, tak ten musí niesť všetku zodpovednosť. Jeho život sa teraz mení a tiež mám poškodenie zdravia, aj duševného a aj ekonomické poškodenie, lebo vtedy mal prácu, podnikal a teraz nemá prácu, lebo sa vedie exekúcia a preto nemôže podnikať a má dlh v banke.

32. Ako vyplýva z vyššie uvedeného potom, čo bolo vo veci rozhodnuté prvotným rozsudkom, zostal predmetom konania nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy v sume 15.000 eur a úlohou súdu bolo vysporiadať sa s týmto nárokom vo vzťahu k už priznanému nároku za sťaženie spoločenského uplatnenia.

33. Z rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo 65/2013 zo dňa 28.5.2014 súd uvádza:

„Ten istý skutkový dej môže v niektorom prípade zakladať zároveň tak nárok na náhradu za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, ako aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej fyzickej osobe na jej osobnostných právach; tieto nároky treba dôsledne rozlišovať a pri ich posudzovaní mať na zreteli nielen odlišnosť vzťahov, z ktorých sú vyvodzované, ale tiež právnej úpravy, ktorá sa na ne vzťahuje.

Zo žiadneho ustanovenia zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona NR SR č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov nemožno vyvodiť, že by sa v rámci odškodňovania bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia mal zohľadniť aj zásah do dôstojnosti, súkromia alebo rodinného života poškodeného. Zmyslom náhrady za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia je poskytnúť peňažnú náhradu za ujmu spôsobenú zásahom do telesnej integrity fyzickej osoby. Z nich ani zo zásad na hodnotenie bolesti,

zásad na hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia, ale ani zo sadzieb bodového ohodnotenia nie je možné vyvodiť záver, že by sa náhrada za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia poskytovali za ujmu, ktorá sa premieta do psychickej sféry fyzickej osoby a do jej postavenia v spoločnosti.“

34. Teda z koncepcie právnej úpravy, ktorá rozlišuje medzi inštitútom ochrany osobnosti a náhrady škody vyplýva, že nároky majúce základ v týchto inštitútoch sú samostatné a vzájomne nezávislé, každý z týchto inštitútov poskytuje ochranu iným zložkám v rámci duševnej integrity jednotlivca. Právo na ochranu osobnosti primárne poskytuje ochranu pred zásahmi do psychicko-morálnej integrity osoby, pričom právo na bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia poskytuje prevažne ochranu zásahov do fyzickej integrity jednotlivca. Tieto nároky sledujúc ochranu rôznych záujmov je preto potrebné považovať za rovnocenné a samostatné. Nie je možné vylúčiť, že jedným konaním budú súčasne naplnené predpoklady zodpovednosti za zásah do osobnostných práv ako aj podmienky na náhradu škody.

35. Súd mal za to, tak je tomu aj v tomto prípade a teda, že konaním žalovaného tak ako toto bolo ustálené v trestnom konaní došlo jednak k zásahu do jeho telesnej integrity, keď v rámci trestného konania mu bolo priznané bolestné a následne v tomto konaní už vyššie uvedeným rozsudkom potvrdeným krajským súdom aj náhrada škody za sťaženie spoločenského uplatnenia. Ako už súd uviedol, táto náhrada nepokryla prípadný nárok na náhradu titulom ochrany osobnosti a to riadiac sa vyššie uvedeným s poukazom na predmetné rozhodnutie Najvyššieho súdu.

36. Pokiaľ sa týka nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy súd uvádza.

Podľa § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 ods. 1, ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa ods. 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výšku náhrady podľa ods. 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

37. Ustanovenie § 11 Občianskeho zákonníka sa týka výlučne ochrany osobnostných práv človeka (fyzickej osoby), pričom je nerozhodné, pri akej príležitosti, resp. v súvislosti s akou činnosťou bola zasiahnutá osobnostná integrita fyzickej osoby. Obsahuje demonštratívny výpočet chránených stránok osobnosti človeka, ktorý výpočet umožňuje popri práve na ochranu života, zdravia, občianskej cti, svojho mena a prejavov osobnej povahy zahrnúť aj iné práva, ktoré sa týkajú osobnosti človeka a patrí sem aj právo na rešpektovanie rodinného života, ochranu osobného súkromia.

38. Predpokladmi vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy sú existencia ujmy, porušenie právnej povinnosti, resp. protiprávny úkon a príčinná súvislosť medzi touto ujmou a protiprávnym konaním.

39. Teda predpokladom úspešného uplatnenia práva na ochranu osobnosti je jednak to, že došlo k neoprávnenému zásahu a jednak to, že tento zásah bol objektívne spôsobilý privodiť ujmu na právach chránených ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka a povinnosť súdom uložené sankcie znášať.

40. Subjektom ochrany osobnostných práv je vždy iba fyzická osoba, právo chránené ustanovením § 11 patrí zo zákona všeobecne každej fyzickej osobe bez rozdielu veku a bez toho, aby sa vyžadovalo slnenie akýchkoľvek ďalších podmienok.

41. Občiansky zákonník teda v ustanovení § 11 priznáva každej fyzickej osobe právo na ochranu osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy. Zákon nepodáva výpočet konkrétnych foriem zásahov, ktorými môžu byť dotknuté jej osobnostné práva, stanovuje ale znaky, za prítomnosti ktorých treba určité správanie považovať za zásah do osobnosti (objektívna spôsobilosť zásahu negatívne dopadnúť na osobnosť

fyzickej osoby, neoprávnenosť zásahu a príčinná súvislosť medzi určitým konaním a porušením alebo ohrozením osobnostných práv).

42. Mnohorakosti prejavov jednotlivých stránok a zložiek osobnosti fyzickej osoby zodpovedá aj široké spektrum možných zásahov do jednotlivých z týchto stránok a zložiek osobnosti.

43. Ochrana osobnosti zahŕňa aj ochranu súkromia, ktorá zahŕňa právo na nerušený osobný život, duševný pokoj, nedotknuteľnosť jednotlivca v kruhu jeho najbližších. Jednou z hodnôt osobnosti každej fyzickej osoby ako celku, ktorej rešpektovanie občianske právo zabezpečuje, je právo na súkromie. Súčasťou práva na súkromie je právo na rodinný život, podstatou ktorého je oprávnenie fyzickej osoby utvárať, udržiavať a rozvíjať vzťahy medzi členmi rodiny založené na silných citových väzbách. Ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva na rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni naplno napĺňať jeho citové potreby, t.j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru osobnosti, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová ujma.

44. Súčasťou práva na súkromie a rodinný život je i právo na spolužitie s inými osobami, najmä členmi rodiny. K neoprávnenému zásahu do tohto nemajetkového práva dochádza nielen zásahmi do rodinného života jednotlivca, ale privodením nenapraviteľnej ujmy niektorému z členov rodiny.

45. Ustanovenie § 13 Občianskeho zákonníka uvádza prostriedky, ktorými sa môže fyzická osoba domáhať ochrany svojej osobnosti, ide o exemplárny výpočet a v praxi prichádzajú aj iné spôsoby ochrany, ak splnia zákonom požadovaný účel.

46. Prostriedky ochrany podľa § 13 Občianskeho zákonníka možno použiť iba v prípade, keď neoprávnený zásah smeroval do niektorej zo zložiek osobnosti človeka, ktoré sú príkladne uvedené v § 11 Občianskeho zákonníka, pričom otázku prípadného dotknutia jednotlivých čiastkových práv v rámci práva na ochranu osobnosti je nevyhnutné posudzovať pri každom z týchto práv samostatne.

47. Fyzická osoba môže uplatniť niektoré z nárokov uvedených v § 13 Občianskeho zákonníka, ak je tu subjekt, ktorý zodpovedá za neoprávnený zásah do osobnosti, ktorým subjektom môže byť iná fyzická osoba, právnická osoba, štát alebo viac osôb.

48. Základnou podmienkou pre vznik občianskoprávnych sankcií uvedených v § 13 Občianskeho zákonníka tak ako už súd uviedol vyššie je, aby došlo k zásahu do osobnostnej sféry fyzickej osoby chránenej ustanoveniami § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka.

49. Ďalšou podmienkou je neoprávnenosť zásahu, ktorým je konanie, ktoré zasahuje do práv chránených ustanovením § 11 a ktoré je v rozpore s právami a povinnosťami pôvodcu zásahu stanovenými právnym poriadkom, ide o konanie smerujúce proti osobnej a mravnej integrite fyzickej osoby, ktoré je objektívne spôsobilé znížiť jej dôstojnosť, vážnosť a česť a ktoré ohrozuje jej postavenie a uplatnenie v spoločnosti. Každý neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby je v rozpore s objektívnym právom.

50. Treťou podmienkou je príčinná súvislosť medzi neoprávneným zásahom do osobnosti fyzickej osoby objektívne spôsobilým vyvolať nemajetkovú ujmu, spočívajúcom buď v porušení, či len ohrození osobnosti fyzickej osoby a vznikom tejto nemajetkovej ujmy.

51. Vzhľadom na vykonané dokazovanie je podľa názoru súdu nepochybné, že žalobca je subjektom tak ako ho predpokladá ustanovenie § 11 Občianskeho zákonníka. Súd mal tiež za preukázané, že konaním žalovaného došlo k zásahu do osobnostnej sféry žalobcu ako fyzickej osoby chránenej ust. § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka a to zásahom žalovaného tak ako bolo toto jeho konanie ustálené v priebehu trestného konania, ktoré konanie spĺňa podmienku neoprávneného zásahu, keďže išlo o konanie, ktoré naplnilo zákonné znaky skutkovej podstaty úmyselného trestného činu ako súd uviedol vyššie s poukazom na rozsudok tunajšieho súdu a krajského súdu v trestnom konaní. A v neposlednom rade mal súd za preukázanú aj príčinnú súvislosť medzi týmto neoprávneným zásahom a vznikom nemajetkovej ujmy žalobcu v dôsledku straty ľavého oka.

52. Z výpovedi svedkov ako aj samotného žalobcu mal súd za preukázané, že konaním žalovaného a s tým súvisiacim následkom straty ľavého oka došlo k zhoršeniu života žalobcu a to nielen čo sa týka fyzickej stránky, kde je aj podľa názoru súdu možné prijať jednoznačný záver, že život človeka bez jedného oka nemôže zodpovedať kvalite života človeka takto postihnutého, na čom nemení samozrejme nič skutočnosť, že na prvý pohľad možno nezainteresovaná osoba nebadá daný stav vizuálne. Súd sa stotožnil so závermi žalobcu, ktoré vyplynuli z výpovedi svedkov, ktorý ho osobne poznali pred vznikom úrazu a po ňom. Aj podľa názoru súdu práve to sú tie osoby, ktoré môže najlepšie hodnotiť žalovaného, jeho správanie, prístup k životu, k spoločnosti, k rodine, priateľom, občianskemu životu. A práve títo svedkovia, teda manželka žalobcu, jeho švagriná a jeho priateľ, s ktorým ešte v 80-tych rokoch pricestovali spolu z Vietnamu na Slovensko, sú nepochybne najbližšie osoby žalobcu, s ktorým boli v dennom kontakte a keď nie tak v inom časovom rozpätí, ale viac menej pravidelnom, práve tieto osoby popísali ako bola osobnosť žalobcu pred útokom zo strany žalovaného a aká potom v čase po tomto útoku, kedy sa všetci zhodne vyjadrili, že k zmene došlo, že skutočne žalobca zmenil spôsob života, stal sa uzavretým, osamelým, mĺkvym, smutným, pričom nebola zistená iná príčina tejto zmeny a teda je nepochybné, že súvisí s útokom žalovaného a následkami, ktoré boli žalobcovi spôsobené, že sa so stratou oka nevie vysporiadať a považuje a vníma tento svoj hendikep za tak zásadný, že sa vylúčil z diania okolo neho, že nepociťuje v dôsledku neho potrebu nejakých sociálnych kontaktov, priateľstiev, aktívnejšieho života, akoby chcel byť s týmto svojim problémom sám.

53. Takouto osobou, ktorá by vedela posúdiť osobnosť žalobcu, nemôže byť niekto náhodný, osoba, ktorá sa príležitostne stretne so žalobcom či už pri výkone jeho nejakej pracovnej činnosti či v rámci trávenia voľného času, hoci aj napr. pri hraní kariet alebo automatov. Títo svedkovia, ktorých navrhol žalovaný, ako na to poukázal aj právny zástupca žalobcu, neboli priateľmi ani iným spôsobom blízkymi osobami žalobcu v takej miere, aby sa vedeli vyjadriť k osobnosti žalobcu, jeho prípadnej zmene, dôvodom zmeny, resp. k tomu, či osobnosť žalobcu bola poškodená.

54. Ak žalovaný namietal, že žalobca aj predtým žil normálnym životom a že vykonával bežnú podnikateľskú činnosť, tu súd poukazuje na to, že predmetom konania nebol nárok na náhradu ušlého zárobku alebo akékoľvek iné nároky súvisiace s dosahovaným príjmom žalobcu v rámci jeho podnikania, ale jedná sa o nárok titulom ochrany osobnosti a s tým súvisiacej nemajetkovej ujmy, preto sa týmito námietkami bližšie nezaoberal a taktiež nevyhovel návrhom na vykonanie dokazovania žalovaného ohľadom skúmania príjmu žalobcu.

55. Rovnako až paradoxne vyznievajú tvrdenia žalovaného, že žalobca má teraz dokonca lepší život, keďže ten jeho sa v dôsledku tohto konania a finančných nárokov voči nemu uplatnených zhoršil, že sa dokonca sám považuje za viac poškodeného.

56. Žalobca požadoval priznanie primeraného finančného zadosťučinenia (peňažnej náhrady), ktorú Občiansky zákonník v § 13 ods. 2 umožňuje požadovať namiesto morálneho (nepeňažného) zadosťučinenia. Peňažné zadosťučinenie možno priznať, len ak sú splnené dve kumulatívne podmienky a to že morálne zadosťučinenie nie je v konkrétnom prípade postačujúce a že neoprávneným zásahom došlo k zníženiu dôstojnosti fyzickej osoby alebo jej vážnosti v spoločnosti v značnej miere.

57. O zníženie dôstojnosti v značnej miere ide najmä vtedy, pokiaľ ujmu vzniknutú v osobnostnej sfére fyzická osoba vzhľadom na povahu, intenzitu, opakovanie trvanie a širší okruh pôsobenia nepriaznivého následku pociťuje a prežíva ako závažnú. Na priznanie odškodnenia nestačí len možnosť zníženia dôstojnosti alebo vážnosti fyzickej osoby v značnej miere, súd musí bezpečne zistiť, že k takému zníženiu skutočne došlo.

58. Platná právna úprava neustanovuje rozsah peňažného zadosťučinenia, výšku určuje súd, táto musí byť primeraná a aj keď je predmetom voľnej úvahy súdu, tento musí vychádzať zo závažnosti vzniknutej nemajetkovej ujmy, okolností, pri ktorých došlo k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby a to či pôvodca zásahu neposkytol už mimosúdne dotknutej osobe morálne, príp. finančné zadosťučinenie.

59. Čo sa týka požadovaného zadosťučinenia vo forme peňažnej náhrady, súd vzhľadom na vyššie uvedené závery dokazovania uvádza, že morálne zadosťučinenie by v tejto veci nebolo postačujúce a neoprávneným zásahom došlo u žalobcu k zníženiu dôstojnosti fyzickej osoby alebo jej vážnosti v

spoločnosti v značnej miere a to vzhľadom na povahu a okruh pôsobenia nepriaznivého následku, ktorým je v dôsledku neoprávneného zásahu žalovaného strata ľavého oka žalobcu.

60. Ako súd uvádza vyššie, platná právna úprava neustanovuje rozsah peňažného zadosťučinenia, musí byť však primeraná a v danej veci súd za takú požadoval náhradu v sume uplatňovanej žalobcom, preto aj v tejto časti žalobe vyhovel. Súd sa aj v otázke sumy požadovanej náhrady stotožnil s tvrdením žalobcu, že výška náhrady žalobcom nedosahuje úroveň, akú bolo možné priznať nejakej spoločensky exponovanej osobe a to vzhľadom na námietku žalovaného, že žalobca sa nevenoval vo zvýšenej miere žiadnej politickej, kultúrnej a športovej činnosti, že nebol aktívnym členom zväzu Vietnamcov. Len samotné takéto konštatovanie „že ide o obyčajného človeka“ by potom mohlo viesť k názoru, že ak fyzická osoba nie niečím výnimočná, či nedosahuje niekým požadovanú dôležitosť, význam, uplatnenie v práci, spoločnosti, v politike, v športe, že teda takýto človek môže ak nie dokonca musí zásah do svojej osobnosti bez ohľadu na zásahom spôsobené následky znášať bez akýkoľvek nárokov voči komukoľvek, s ktorým tvrdením podľa názoru súdu nie je možné nielen právne, ale ani morálne a ľudsky sa stotožniť. Podľa súdu je nepochybné, tak ako to už uviedol vyššie, že život osoby s takýmto následkom na jeho zdraví nemôže spĺňať kvalitu života človeka bez takého následku.

61. Podľa § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci (§ 396 ods. 3 Civilného sporového poriadku).

62. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu, pričom žalobca mal v konaní plný úspech, keďže súd žalobe pôvodne podanej v celom rozsahu vyhovel, preto mu priznal náhradu trov konania v celom rozsahu. V rozhodnutí o výške náhrady trov konania rozhodne súd aj o trovách odvolacieho konania.

63. Vzhľadom na uvedené súd rozhodol tak ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia písomne na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.